

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

2. De Jager, A., Fogarty, A., Tewson, A., Lenette, C., & Boydell, K. M. (2017). Digital storytelling in research: A systematic review. *The Qualitative Report*, 22(10), 2548 - 2582.
3. Жалпы білім беретін мектепте STEM бағыттары бойынша білім алушылардың ғылыми-зерттеушілік жұмысын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Астана: Б.Алтынсарин атындағы ҰБА, 2018. – 32 б.
4. Әлқожаева Н.С., Төлешова Ұ.Б. Білім берудегі педагогикалық технологиялар: оқу- әдістемелік құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. – 122 б.
5. Халитова І.Р. Педагогикалық-психологиялық диагностика. Оқу құралы. – Алматы: Мерей баспасы, 2016. – 196 б.

ӘОЖ 372

ГЕОГРАФИЯ ПӘНІНДЕГІ ДАМУДА ОҚИТУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Миркамал Бауыржан Бақытұлы

bauyrzhanmirkamal@mail.ru

География педагогтерін даярлау ББ білім алушысы, Жаратылыстану ғылымдары факультеті,
Л.Н Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі: М.Н. Мусабаева

Географияны оқыту технологиясының дамуы интерактивті карталарды, географиялық ақпараттық жүйелерді, виртуалды экскурсияларды, сонымен қатар географияны оқытуға арналған онлайн ресурстар мен қосымшаларды қолдануды қамтиды. Бұл құралдар студенттерге кеңістіктік қатынастарды және географиялық ұғымдарды жақсырақ түсінуге көмектеседі, бұл оқу тәжірибесін қызықты әрі тиімді етеді.

Географияны оқытуда қолданылатын арнайы технологияларға мыналар жатады:

1. Интерактивті карталар: Интерактивті карталарды пайдалана отырып, студенттер әртүрлі географиялық аймақтарды зерттей алады, деректерді талдай алады және кеңістіктік ұғымдарды визуализациялай алады. Бұл карталар көбінесе климат қабаттары, экономикалық, тарихи және мәдени ақпарат сияқты қосымша мүмкіндіктерді қамтиды.

2. Географиялық ақпараттық жүйелер (ГАЗ): ГАЗ компьютерлік бағдарламалардың көмегімен кеңістіктік деректерді талдауға және визуализациялауға мүмкіндік береді. Оларды ландшафттардағы өзгерістерді, ресурстарды бөлуді зерттеу және тіршілік ету ортасының мәселелерін шешу үшін пайдалануға болады.

3. Виртуалды далалық саяхаттар: Виртуалды далалық саяхаттар студенттерге іс жүзінде ол жерде болмай-ақ әлемнің әртүрлі жерлерін зерттеуге мүмкіндік береді. Виртуалды шындықты немесе 360 градустық кескіндерді пайдалана отырып, олар географиялық нысандар мен мәдени белгілерді зерттей алады.

4. Онлайн ресурстар мен қосымшалар: Оқу материалдарын, интерактивті ойындарды, тесттерді және география тапсырмаларын ұсынатын көптеген онлайн ресурстар мен мобильді қосымшалар бар. Бұл ресурстар студенттерге материалды интерактивті түрде меңгеруге және білімдерін жетілдіруге көмектеседі.[1]

Бұл технологияларды қолдану оқушылар үшін оқу үдерісін қолжетімді, қызықты және тиімді етіп, қоршаған әлемді және оның географиялық аспектілерін жақсы түсінуге мүмкіндік береді және де Географияны оқыту технологияларының дамуы бірнеше бағытта жүреді, соның ішінде:

Географиялық ақпараттық жүйелерді (ГАЗ) пайдалану: ГАЗ картадағы географиялық деректерді талдауға және визуализациялауға мүмкіндік береді. Олардың көмегімен сіз карта проекцияларын құра аласыз, кеңістіктік талдау жасай аласыз және халық, климат, жер бедері және басқа географиялық аспектілер сияқты ақпараттың әртүрлі қабаттары бар интерактивті карталарды жасай аласыз. Виртуалды және толықтырылған шындықты пайдалану: Виртуалды

және толықтырылған шындықты пайдалана отырып, студенттер виртуалды географиялық ортаға еніп немесе нақты әлемге қосымша ақпарат қоса алады [2].

Астана қаласындағы №38 мектеп лицейде жүргізілген сабақтарымда географиялық нысандардың виртуалды үлгілерін пайдалана отырып құрылғының камерасы арқылы кеңейтілген жер туралы ақпаратты көру үшін мобильді құрылғыларды пайдаландым. Сонымен қатар интерактивті онлайн платформаларда география сабақтары бойынша интерактивті сабақтар, тесттер, ойындар ұйымдастырдым. Бұл платформалар жекелендірілген оқу материалдарын, сондай-ақ оқушылар мен мұғалімдер арасында ынтымақтастық пен білім алмасу құралдарын ұсына алады. Сыныпта сандық құралдарды пайдалану арқылы да оқу тәжірибесін байыту және оқушыларды қызықтыру үшін интерактивті тақталар, онлайн карталар, бейне сабақтар және аудио плакаттар сияқты сандық құралдарды пайдалана білдім. Бұл құралдар арқылы география сабақтарында ұғымдарды көрсете отырып, интерактивті жаттығулар жүргіздім және географиялық тақырыптарды талқылап жеке объектілер бойынша тапсырмалар орындаттым.

Қорытындылай келе географияны оқыту технологиясының жетістіктері географиялық ұғымдарды және олардың нақты әлемде қолданылуын тереңірек түсінуге ықпал ететін интерактивті, қолжетімді және тартымды оқу орталарын құруға бағытталған. Жалпы менің пікірімше оқушының оқуға деген зейінін аша білу үшін мұғалім өзінің жан жақтылығын көрсете білуі керек. Сонымен қатар мұғалім тек сөйлеп қана қоймай сонымен қатар әртүрлі әдіс-тәсілдер мен қатар жаңа технологияларды кеңінен пайдалана отырып, өзіміздің кәсіби шеберлігімізді кеңінен шыңдай түсуге болады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Абилова З. Оқушыларға кластан тыс жұмыстарда эстетикалық тәрбие беру. – А.: Рауан, 1976.
2. Бозжанова К.Б. Оқушылармен кластан және мектептен тыс жұмыстар жүйесі. // – А.: Мектеп, 1980.
3. Омар Е.О. Қазақстандағы мектептен тыс жұмыстардың қалыптасуы мен дамуы (1917-1990 жж.) п.ғ.д. дисс. автореф. Алматы, 2002.

ӘОЖ 372

ГЕОГРАФИЯНЫ ОҚИТУДА ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚАРЫМ ҚАТЫНАСТЫҢ ТҮРЛЕРІ МЕН СТИЛЬДЕРІ

Мұратбаева Нұрай Бозғұланқызы

nuraymuratbaeva@gmail.com

География педагогтерін даярлау ББ білім алушысы, Жаратылыстану ғылымдары факультеті,

Л.Н Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі: М.Н. Мусабаева

Қазіргі таңда географияны оқыту, оқушылардың тиімді оқуы мен дамуына ықпал ететін педагогикалық қарым-қатынастың әртүрлі әдістері мен стильдері арқылы жүзеге асырылады. Олардың негізгілерін қарастырайық:

Интерактивті әдістер-талқылау, топтық жұмыс, ойындар мен жобаларды қамтиды. Олар оқушылардың белсенді қатысуын ынталандырады, сыни ойлауды дамытуға және ынтымақтастықты үйренуге көмектеседі.